

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953 — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 17. januarja 1935.

Štev. 7.

Zahteve jugoslovanskega trgovstva

Sklepi seje Centralnega predstavništva vseh zvez trgovskih združenj Jugoslavije

V dneh od 13. do 15. januarja je zborovala v Beogradu najvišja organizacija jugoslovanskega trgovstva, lani v Skoplju ustanovljena Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije. Na seji, ki je bila odlično obiskana in na kateri so bile zastopane zveze trgovskih združenj iz Beograda, Osjeka, Zagreba, Skoplja, Ljubljane, Splita, Šibenika, Novega Sada in Sarajeva, so se izčrpno obravnavala vsa aktualna gospodarska vprašanja. Seje so trajale po ves dan in se je vsako vprašanje do podrobnosti obravnavalo, vsi sklepi pa so bili sprejeti v popolni soglasnosti. S temi sklepi je bil na podlagi osnovnih zahtev skopljanskega kongresa ustvarjen gospodarski program za najbližjo bodočnost in v tej smeri naj tudi delajo sedaj vsa trgovska združenja in vse gospodarske organizacije. Z zadoščenjem moremo ugotoviti, da so že doseženi prvi uspehi sistematičnega dela, ki se je začelo s pripravami za skopljanski kongres in ustanovitvijo zvez trgovskih združenj po vsej Jugoslaviji, s še večjim zadoščenjem pa ugotavljamo nadalje, da je tudi vse bolj ugodno razpoloženje v vladnih krogih za zahteve trgovstva, da moremo zato s tem večjim zaupanjem pričakovati tudi novih uspehov, če bo seveda vsak trgovec in vsak gospodarski človek storil svojo dolžnost do svojega stanovskega ti-ska in do svoje stanovske organizacije. V tem pogledu je treba začeti delo še stop-njevat, kakor so se tudi stopnjevale posledice gospodarske stiske.

Zborovanje Centralnega predstavništva pomeni velik moralen uspeh in je znova utrdilo veljavo in ugled trgovskega stanu v javnosti in tudi na vodilnih mestih.

Spomenica jugoslovanskega trgovstva,

kakor je bila sklenjena na seji Centralnega predstavništva in ki je bila izročena predsedniku vlade, trgovinskemu in finančnemu ministru, se glasi:

Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj kr. Jugoslavije je na svoji III. redni seji v Beogradu v dneh od 13. do 15. januarja razpravljalo o resoluciji, sprejeti na kongresu v Skoplju, dne 13. maja 1934 ko tudi o sklepih, sprejetih na prvi in drugi redni seji predstavništva ter konstatiralo, da se gospodarsko-trgovske razmere niso niti najmanj izpremenile, niti še niso začeli odločilni krogi reševati zahteve trgovstva in zato vztraja predstavništvo vseh zvez še nadalje na vseh točkah in v celoti na omenjenih resolucijah in sklepih.

Vprašanje razdolžitve

Ravnajoč se po znanih sklepih, da ne sme biti niti en stan privilegiran na škodo drugega in da morajo, v kolikor uživa eno-gospodarski stan posebno zaščito, biti te deležni tudi drugi,

protestira Centralno predstavništvo proti vsem zahtevam splošnega odpisa dolgov.

Centralno predstavništvo smatra, da je ta zahteva uničujoča za kredit, ki je temelj vseh gospodarskih poslov. Ta zahteva je v nasprotju z osnovnimi načeli pravne države ter podira ustavna načela o nedotakljivosti zasebne lastnine.

Ta zahteva je uničujoča tudi za prestiž našega gospodarstva in vse države doma in v tujini. Definitivno ubija vsak pojem varčevanja, zaupanja in gospodarske morale ter onemogoča vsa prizadevanja gospodarske ureditve in ozdravitve razmer v državi.

Riziko ponesrečenih spekulacij in posledice nezaupanja do narodnega denarja se ne smejo prevaliti na one, ki so bili v svo-

O seji je bil izdan ta oficialni

kominike:

»Centralno predstavništvo vseh zvez trgovskih združenj kraljevine Jugoslavije je na svojem III. rednem sestanku, ki je bil v Beogradu v dneh od 13. do 15. januarja 1935, razpravljalo o splošnem gospodarskem položaju v državi in sklenilo, da tudi novi kraljevski vladi izroči resolucijo skopljanskega kongresa in sklepe svojih prejšnjih rednih sestankov, ko tudi spomenico, ki jo je sklenilo na sedanjem sestanku.

S tem ciljem je Centralno predstavništvo obiskalo predsednika vlade g. Bogoljuba Jevtića, ministra za trgovino in industrijo g. dr. Milana Vrbanića in finančnega ministra g. dr. Milana Stojadinovića ter jim izročilo svojo spomenico.

Trgovstvo in nova vlada

Centralno predstavništvo konstatira, da je nova kraljevska vlada pokazala tudi v praksi, da ostane dosledna svoji deklaraciji, da hoče sodelovati z gospodarskimi organizacijami, ki so izraz želji in pravičnih zahtev celotnega našega svobodnega gospodarstva ter je prepričano, da se bodo krivice, neenakosti in nezakonitosti, ki so se dosedaj dogajale in ohranjemale v korist posameznih razredov in na škodo drugih, izravnale in odpravile ter se spravili interesi posameznih gospodarskih skupin in stanov v sklad s splošnimi interesi celotne zajednice in narodnega gospodarstva.

Prizadevanju kraljevske vlade, da usmeri naše narodno gospodarstvo k pravilnemu razvoju v interesu našega naroda in države bo izkazalo Centralno predstavništvo vso svojo podporo.

jem poslovanju solidni in ki so imeli polno zaupanje v naš narodni denar.

Zahtevamo stabilnost v vseh gospodarskih in moralnih odnosih ter je zato nujna potreba, da kraljevska vlada izjavi, da ostane načelo zasebne lastnine in nedotakljivosti zasebnih zvez neokrnjeno.

Za davčne olajšave

Glede davčne obremenitve in samoupravnih davščin zahteva predstavništvo:

1. da se § 7. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih odpravi, ker so na podlagi njega mnogi davčni zavezanci danes že tako čezmerno in krivično obremenjeni, da ne morejo več nadaljevati svojega obrata, vsled česar postajajo vrste gospodarstvenikov vedno bolj redke;

2. da se dvigne davčna morala, pa tudi v interesu samega državnega fiska, se mora znižati stopnja osnovnega in dopolnilnega davka na pridobitno na znosno mero;

3. da se samoupravne doklade, ki so vsled visoke davčne osnove na pridobitno ogromne, znižajo na mero;

4. da se prodajalnice delniških industrijskih podjetij in velikih trgovskih hiš v davčnem pogledu obravnavajo kot samostojne edinice in obdačujejo ko vse druge trgovine;

5. da volijo zastopnike trgovcev in industrialcev v davčnih odborih izven sedeža zbornice pristojna obvezna združenja, ker so s sedanjim načinom volitev ogroženi dostikrat ne samo interesi gospodarstvenikov, temveč tudi samega državnega fiska;

6. da se število reklamacijskih odborov znatno poveča, da se ti razdele na trgovsko-industrijske in obrtniške ter da se na ta način omogoči zastopnikom vseh večjih naselbin sodelovanje v delu, ker je po se-

dani organizaciji teh odborov nemogoče spore pravilno reševati, in to predvsem zaradi nepoznanja lokalnih razmer.

Kot člani reklamacijskih odborov naj se izključno imenujejo samo zavezanci pridobnine;

7. da se čimprej izda zakon o finansiranju samouprav in na ta način izenači njih vzdrževanje in omogoči razvoj mestnega in okoliškega gospodarstva, ker je neureditev tega vprašanja slabila trgovske centre;

8. da se izvede unifikacija vseh samoupravnih doklad.

Takse treba regulirati

Glede takse zahteva Centralno predstavništvo:

1. da se tar. post. 33., odst. 1. zakona o taksah točno uporablja in ta taksa pobira samo v onih primerih, ki so v zakonu jasno in izrečno navedeni, da se spravi tar. post. 33., odst. 1. v zvezo s tar. post. 34., ker je neovrgljivo, da se na potrdila in pobotnice, ki jih izdajajo trgovci ali obrtniki eden drugemu ali drugim osebam v poslih, ki izvirajo iz njih trgovskega poslovanja, nanaša samo tar. postavka 34. in v nobenem primeru tudi tar. postavka 33., odst. 1. To je zlasti jasno, kadar gre za potrdila in pobotnice, ki se nanašajo na izplačilo računov, ki so že taksirani po tar. post. 34., v katerem primeru ne le da ni obveznosti taksiranja po tar. post. 33., temveč tudi ne po tar. post. 34., ker je račun že taksiran.

2. da se tar. post. točka 1. o taksah izpremeni tako, da se od plačevanja te takse izvajamo vse prodaje iz roke v roko.

3. da se tar. post. 101. taksnega zakona ukine, ker bo sicer neobhodno potrebni avtobusni promet propadel tudi tam, kjer ni železniškega prometa.

Druge zahteve

Da se popolnoma prepove proizvodnja gumaste obutve kot škodljive za narodno zdravje,

da se izvede revizija carinskih tarif, ker so te tako visoke, da favorizirajo samo majhno število velikih industrialcev in ker je ta zaščita v škodo potrošnikov in države.

Centralno predstavništvo zahteva:

1. da se v bodoče opij odkupuje samo od trgovcev, ker samo trgovci zasledujejo in poznajo cene opija in ker more edino po konkurenci trgovcev priti proizvajalec do pravih cen za svoje proizvode;

2. da je odkupna cena za tobak tako visoka, da se tudi še naprej ohrani polna proizvodnja te rentabilne rastline;

3. da se v Djevdjeliju ali v okolici ustanovi predilnica svile, da ne bi bila več cena in s tem tudi proizvodnja sviloprejk odvisna od tujih kupcev;

4. da se ukine Prizad in dokler se to ne zgodi, da odkupuje vsako ponujeno količino žita.

Proti prevelikemu vplivu tujcev

Kljub protestom gospodarskih organizacij zavzemajo tujci v gospodarskem življenju še vedno najboljša mesta, in to na škodo domače delavnosti in kar je najtežje, njih dotok še vedno traja.

Zahtevamo, da se za določeno dobo prepove izdajanje dovoljenj in koncesij tujcem.

Volitve v zbornice

Centralno predstavništvo zahteva takoj in neodložljivo izvolitev zborničnih svetov.

Zahtevamo enoten volilni red za vso državo.

Volitve se morajo izvesti na načelu enega volilnega okrožja za vse zbornično področje in ne vezajoč kandidate na stroke in davčni cenzus.

Pri skupnih trgovinsko-industrijskih

zbornicah mora biti število svetnikov po proporciji z ozirom na število pripadnikov.

Centralno predstavništvo končno pozdravlja objavljeno deklaracijo kr. vlade, iz katere se more jasno videti namera, da bo kr. vlada v bodoče posvečala največjo pažnjo gospodarskim vprašanjem in da bo pri svojem poslu iskala sodelovanja zastopnikov gospodarstva in gospodarskih organizacij.

Ker so uprave zvez trgovskih združenj legitimno in svobodno izvoljeni zastopniki trgovskih združenj, Centralno predstavništvo pa njihov vrhovni forum, se predstavništvo z upravičenostjo nadeja, da bo kraljevska vlada po svojih resornih ministrstvih ob priliki izdajanja važnih sklepov, ki se tičejo in zadevajo interese trgovine, vprašala za mnenje uprave zvez po tem Centralnega predstavništva.

V Beogradu, dne 14. januarja 1935.

Za Zvezo trgovskih združenj v Beogradu: predsednik Nedeljko K. Savić in podpredsednik Mirko Stojkanović.

Za zvezo trgovskih združenj v Osjeku: predsednik Bernardo Krešić.

Za Zvezo trgovskih združenj v Zagrebu: predsednik Ivan A. Prpić.

Za zvezo trgovskih združenj v Skoplju: predsednik Vojin Varošić in podpredsednik Dimitrije Bojadžijević.

Za Zvezo trgovskih združenj v Ljubljani: predsednik Josip J. Kavčič.

Za Zvezo trgovskih združenj v Splitu: predsednik združenja trgovcev v Splitu dr. Uroš Kraljević in predsednik Združenja v Šibeniku Ivan Žaja.

Za Zvezo trgovskih združenj v Novem Sadu:

Član uprave Popov.

Za Zvezo trgovskih združenj v Sarajevu: predsednik Ibro Šahinagić in podpredsednik Radoslav Čorović.

Centralno predstavništvo za Zvezo Slovenije z morjem

Deputacija Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj je dne 15. januarja obiskala tudi gradbenega ministra dr. Kožulja in ga opozorila na nujnost javnih del in na zboljšanje prometnih zvez. Ponovno je opozorila na resolucijo skopljanskega kongresa, ki je zahteval, da se čim prej začne z gradbo železniške zveze Slovenije z morjem, to je železnice iz Ljubljane na Sušak in Unske proge.

Varaždinski trgovci o vprašanju razdolžitve

Med številnimi trgov. združenji, ki so v zadnjem času razpravljala o vprašanju razdolžitve, je sprejelo tudi združenje trgovcev v Varaždinu resolucijo, v kateri zastopa to mnenje: Generalno črtanje dolgov, v celoti ali tudi le deloma, smatra združenje za napačno. Če se upošteva, da izhaja ta zahteva večinoma le od onih lastnikov nepremičnin, ki so se zadolžili v spekulativne svrhe, potem je jasno, kako velika zmešnjava bi nastala s takšno rešitvijo vprašanja. Zato je združenje odločno proti generalnemu črtanju dolgov. V kolikor pa bi bila izredna individualna zaščita dolžnikov potrebna, potem morejo ti zahtevati od svojih upnikov popust s priložno poravnavo izven stečaja. S posebnim zakonom pa bi bilo to treba reformirati zaradi zaščite kmetov in denarnih zavodov.

Važna prometna konferenca

Prometni minister je sklical za januar sejo vseh železniških direktorjev in prvih železniških strokovnjakov. Na seji se bo razpravljalo o vseh aktualnih vprašanjih. Predvsem o vprašanju znižanja prevoznine v potniškem prometu, s posebnim ozirom na rečno prebivalstvo. Razpravljalo se bo tudi o tem, kako povečati rentabilnost železnic. Nadalje se bo govorilo o jadranski železnici, ki naj bi se v tem letu podaljšala do Peči. Nato bi se začela gradbena dela do Podgorice.

Nadzirajte konzume in nabavljalne zadruge!

Zadruge in konzumi, ki prodajajo nečlanom ali ki prodajajo luksuzne predmete, izgube vse davčne privilegije

Po težkem boju se je posrečilo, da so se vsaj omejili davčni privilegiji nabavljalnih zadrug in konzumov in da so v bodoče vsaj najbolj težke zlorabe združnih privilegijev nemogoče. Po čl. 76. zakona o neposrednih davkih se namreč oproščajo zadruge ter združne zveze, v katerih je včlanjenih vsaj 20 zadrug, davka na dobiček podjetij le pogojno. Oproščajo se le zadruge, ki ne razdeljujejo dobička, ki ne dajejo članom upravnega in nadzornega odbora tantiem in če se njih rezerve nikoli in nikakor ne razdele med združnike.

Ta omejitev je bila s § 11. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 18. februarja 1934 znatno razširjena. Po tem paragrafu izgube davčno oprostitev tudi vse one zadruge, ki poslujejo z nečlani. Nadalje ne velja več davčna oprostitve za zadruge, ki prodajajo luksuzno blago in alkoholne pijače. Te zadruge izgube vsako pravico na davčno oprostitve, in ne le začasno. Združne gostilne in kreme nimajo torej nobenega davčnega privilegija več.

Pravilnik k izpremembam zakona o neposrednih davkih navaja še bolj jasno, da veljajo davčne oprostitve le za zadruge, ki poslujejo samo z združnimi člani, ki ne prodajajo alkoholnih pijač in ki ne trgujejo z blagom, ki je zavezano davku na luksuz.

Važno je, da pravilnik tudi točno določa, da se kot nabavljalne zadruge državnih uslužbencev razumejo vse zadruge državnih uslužbencev za nabavo živil, za kredit, za zidanje stanovanj in drugo.

Vse zadruge, ki ravnaajo zoper ta določila, da razdeljujejo čisti dobiček, ki dajejo tantieme (pod katerimi bi bilo treba razumeti tudi razne sejnine in podobno), ki prodajajo nečlanom, ki prodajajo alkoholne pijače ali pa luksuzne predmete, izgube za vselej pravico do davčne oprostitve.

Za luksuzno blago je bila zadrugam dovoljena le še ta olajšava, da so smele prodajati luksuzno blago, ki so ga že imele v skladišču do konca februarja, do konca leta 1934. Po novem letu 1935. pa je vsaka prodaja luksuznega blaga zadrugam prepovedana ali pa se obdačijo tudi nazaj za leto 1934.

V »Službenem listu« z dne 27. avgusta 1932 ter z dne 3. junija 1933, 12. avgusta 1933 in 9. junija 1934 so navedeni vsi predmeti, ki se smatrajo za luksuz. Nemogoče je, da bi na tem mestu podrobno navedli vse te sezname, temveč omenimo le nekaj predmetov, ki so se v nabavljalnih zadrugah in konzumih prodajali.

Tako spadajo med luksuzne predmete: granatna jabolka, suho grozdje, cvetice za okna, navadni bonboni in sladkorčki, ki veljajo 20 Din in več za 1 kg, čokolada, če velja nad 36 Din za kg, kakao, razne vrste finih sirov, mila z dodatkom kozmetičnih sredstev, vezanine na bombažni podlagi, preproge, žamet, posamterija, gumbi, konfekcija, klobuki, papir za pisma, radijski aparati, gramofoni, fotografski aparati, pi-njoli, otroške igrače, igralne karte itd.

Zadruge, ki prodajajo tudi letos te predmete, je za vedno izgubila davčne privilegije.

Zakonski predpisi so torej čisto jasni, naloga trgovcev pa je, da pazijo na to, da se ti predpisi tudi izvajajo. Ne pomaga nič, trgovci morajo v tej zadevi seči po samopomoči. Kjer ni tožitelja, tam tudi ni sodbe. In če se dogodi, da davčni uradi sami ne pazijo, če uživajo davčne olajšave le zadruge in konzumi, ki imajo po zakonu pravico do teh olajšav, jih morajo trgovci opozoriti na to. Zato je potrebno, da vsi trgovci strogo nadzirajo poslovanje nabavljalnih zadrug in konzumov ter da takoj prijavijo vsako kršitev preje navedenih določil. Poskrbe pa naj tudi, da bo vsaka kršitev krepko dokazana, da bo vsaka prijava tudi že zaključen dokaz.

Trgovska združenja naj še posebej opozore vse svoje člane, da strogo nadzirajo vse poslovanje nabavljalnih zadrug in konzumov ter naj dajo svojim članom tudi potrebna navodila glede prijav.

Ni bilo mogoče doseči popolne odprave vseh davčnih in drugih privilegijev nabavljalnih zadrug in konzumov, toda vsaj to, kar je bilo doseženo, naj trgovci krepko branijo in s tem omogočijo, da bodo mogoči še večji uspehi.

Zato nadzirajte nabavljalne zadruge in konzume in poskrbite, da ne bo niti ena zadruge uživala davčnih privilegijev, če nima po zakonu pravice do teh privilegijev.

Organizacija javnih del

naj se izvede na podoben način ko na Bolgarskem

Ne le radi omiljenja brezposelnosti, temveč predvsem radi napredka našega gospodarstva moramo javnim delom posvetiti vso drugo pažnjo ko doslej. Pa tudi zavoljo npravnstvene povzdige naroda je nujno potrebno, da čim prej začnemo z velikimi javnimi deli in zaposlimo čim več danes brezposelne mladine. Kajti brezposelnost pomeni za mladega človeka vedno moralno propadanje, a če propada moralno mladina, potem propade cela generacija, potem je padla moralna sila vsega naroda. Javna dela so zato ena prvih nalog, ki jih moramo izvesti, če nočemo, da ne samo zastane naš razvoj, temveč da pričnemo celo nazadovati.

Od javnih del, ki so za gospodarski dvig dežele največje važnosti, je v prvi vrsti omeniti izboljšanje in izpopolnitev cestnega omrežja, zgraditev novih železniških zvez, regulacija hudournikov in rek, zgraditev vodovodov in higienskih stanovanj za revne sloje v mestih. So to večinoma dela, pri katerih gre glavni izdelek za delavske plače. Pomanjkanje denarnih sredstev pa je naša glavna težava in glavni vzrok, da ne začnemo z javnimi deli.

Z dobro organizacijo javnih del pa se more ta težava odpraviti in opetovano smo že opozorili, kako bi se moglo to zgoditi. Treba je ustanoviti delavske bataljone in po bolgarskem vzgledu izvesti organizacijo javnih del. Bolgari so uvedli delovno dolžnost, pri nas, ki imamo obvezno vojaško službo, bi zadostovalo, če bi se ta dolžnost raztezala le na one fizično sposobne ljudi, ki prejemajo ali ki so zaprosili za brezposelnostno podporo. A tudi vsak drugi delavoljni bi mogel biti član teh delavskih bataljonov. S primerne propagando bi seveda bilo treba poskrbeti za to, da delo v

teh bataljonih ne bi niti najmanj veljalo kot nečastno delo, kot nekakšen skrajni izhod iz stiske. To bi bilo tem laže preprečiti, ker bi dejansko to delo služilo v korist vsemu narodu in ker je vsako koristno delo častno.

Ker ima naša država v preobilici vse, kar je potrebno za prehrano teh delavskih bataljonov, bi se potreba denarnih sredstev za izvedbo javnih del znižala v zelo vidnem obsegu. Imamo pa tudi v izobilju les, cement in tudi drug gradbeni material, da bi zopet potrebovali za izvedbo javnih del manj denarja. Vsaka cesta, vsaka regulacija pa bi donášala prebivalstvu ob cesti ali reki tudi direktni dobiček in nobena težava ne bi bila to prebivalstvo pritegniti k primernemu financiranju teh javnih del, čeprav mogoče le z dobavo hrane za člane delavskih bataljonov.

Z raznimi gradbenimi tvrdkami bi bilo mogoče skleniti primerne pogodbe, da bi dobavljale potrebni material in tudi izvršile dela, ki jih delavski bataljoni vsled premajhne strokovne sposobnosti ne bi zmogli.

Ker bi člani delavskih bataljonov morali tudi nekaj zaslužiti, bi se moglo s primernimi pogodbami s tvornicami čevljev ali drugimi dobavitelji doseči, da bi se jim del zaslužka izplačal v naturi, le čisto majhen del pa v denarju.

Tako bi bila potreba na denarnih sredstvih reducirana na minimum in nobene prave ovire ne bi bilo več za javna dela v velikem obsegu. Mladi ljudje bi bili iztrgani iz brezdelja, naši tehnik bi dobili delo, gospodarska sila dežele pa bi se dvignila. A vse to je dosegljivo in izvedljivo, če je količnik dobre volje. Bilo bi obupno, če baš te ne bi bilo.

Revizija vseh rudarskih koncesij

Po nalogu ministra za gozdove in rudnike se bodo ta mesec revidirale vse rudarske koncesije. Vsi oni, ki se niso ravnali po določilih rudarskega zakona bodo izgubili koncesijo, ki jo potem dobe oni, ki bodo delali tako, kakor zahtevajo zakonski predpisi. Posebna komisija strokovnjakov bo pregledala tudi poslovanje državnih rudnikov, ki so danes v popolni dekadenci in ne dajejo skoraj nikakih dohodkov. Koncem januarja bo potem v Beogradu širša konferenca vseh rudarskih strokovnjakov, da razpravlja o vseh teh vprašanjih in sklone potrebne sklepe za dvig naše rudarske industrije, in sicer tako zasebne kot državne. Če bi se izkazala potreba, bi se tudi izpremenil sedanj ruderarski zakon.

Tudi o sanaciji bratovskih skladnic se bo na tej konferenci izčrpno razpravljalo. Nujno je, da morejo bratovske skladnice zopet normalno poslovati. Po potrebi se bo izdal nov pravilnik za bratovske skladnice in za zavarovanje rudarjev.

Cene ostale skoraj neizpremenjene

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indeks cen na debelo za mesec avgust. Po teh podatkih so se gibale indeksne številke takole:

	dec. 1934	nov. 1934	dec. 1933
rastlinski proizvodi	57.9	59.1	52.7
živalski proizvodi	55.8	55.6	57.1
mineralni	78.6	78.6	76.2
industrijski	64.9	65.3	68.4
celotni indeks	62.3	62.7	62.3
izvozni predmeti	60.1	60.5	59.2
uvozni predmeti	68.0	67.7	73.5

Cene so ostale torej v glavnem neizpremenjene in celotni indeks je ostal isti kot l. 1934.

Indeks cen na drobno pa se je gibal takole:

	dec. 1934	nov. 1934	dec. 1933
deželni pridelki	54.6	55.7	72.3
obrti in industrijski izdelki	67.6	68.1	71.5
Kolonialni predmeti	80.6	80.2	76.8
indeks cen za živila	70.9	71.3	73.5
obleka	74.8	75.5	78.0
kurjava in razsvetljava	73.7	74.3	75.7
razni predmeti	73.0	75.2	80.1
splošni indeks	69.4	70.3	74.2

Cene na drobno so torej v Beogradu v primeri z decembrom 1933 vendarle precej nazadovale, dočim so se cene za kolonialno blago dvignile.

Za ožje trgovinsko sodelovanje Bolgarske in Jugoslavije

V Beograd je prišel oddelni načelnik pri trgovinsko-industrijski zbornici v Sofiji dr. Hristo Pjejev, da kot oficialni delegat zbornice prouči naše gospodarske razmere in obenem dožene, kako bi moglo priti do tesnejših trgovinskih stikov med Jugoslavijo in Bolgarsko. Dr. Pjejev je med drugim obiskal tudi trgovinskega ministra dr. Vrbanića, s katerim se je že osebno seznanil ob priliki obiska jugoslovanskih gospodarstvenikov na Bolgarskem. Nadalje je imel daljši konferenci z načelnikom trgovinskega ministrstva dr. Piljo in ravnateljem Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomićem ter tudi z drugimi zastopniki naše trgovine in industrije. Dr. Pjejev je po vseh teh konferencah izjavil, da je povsod našel veliko razumevanje in dobro voljo, da se poglobi trgovinski stiki med obema južnoslovanskima državama. Prepričan je, da vstopamo že v drugo fazo bolgarsko-jugoslovanskih odnosov, ko se bo začela živahnejša zamenjava blaga. Nadalje je dr. Pjejev omenil, da je bilo dogovorjeno na preje omenjenih konferencah, da se otvori stalna gospodarska razstava jugoslovanskih proizvodov v Sofiji ter bolgarskih v Beogradu. Razstavo naj bi organizirala Bolgarsko-jugoslovanska liga v Beogradu, od. v Sofiji. Po mnenju dr. Pjejeva naj bi se zlasti pospeševala medsebojna trgovina v tekstilnih ter kemičnih izdelkih. Bolgarska ima zelo razvito tekstilno industrijo, dočim prednjači Jugoslavija v kemični industriji. — Istočasno ko dr. Pjejev je bil v Beogradu tudi načelnik carinskega oddelka na bolgarskem finančnem ministrstvu Jordan Mitkov, ki se je informiral o organizaciji jugoslovanskega monopola.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Politične vesti

Na konferenci JNS v Novem Sadu je bila soglasno sprejeta za senatske volitve kandidatna lista s predsednikom Bogoljubom Jevtićem na čelu.

Plebiscit v Posarju je dal ta rezultat: Vseh volilnih upravičencev je bilo 539.541. Veljavnih glasov je bilo oddanih 525.747, neveljavnih glasov je bilo 2.224. Glasovalo je torej 97.9% vseh glasovalcev. Za priključitev k Nemčiji je glasovalo 477.119 volilcev ali 90.08%, za status quo je glasovalo 46.512 volilcev ali 8.87% in za priključitev k Franciji je glasovalo 2.124 glasov ali 0.4%.

Hitler se je takoj po objavi rezultata glasovanja zahvalil Posarcem za njih zvestobo Nemčiji ter jih pozdravil kot nove državljane Nemčije. Propagandni minister je odredil, da se praznuje dan objave rezultata kot narodni praznik. Po vseh cerkvah so zvonili, z vseh poslopij vise zastave.

Hitler je v svojem pozdravnem govoru Posarcem izjavil, da Nemčija po vrnitvi Posarja ne bo zahtevala od Francije nikakih teritorialnih zahtev več. Rešitev posarskega vprašanja naj prispeva k pomiritvi Evrope.

Voditelja protihitlerjevske fronte v Posarju Maksa Brauna bodo najbrže aretirali, da ga zaščitijo pred verjetnimi napadi narodnih socialistov.

Po vsej Avstriji so bile velike demonstracije za Nemčijo, ko so prišle vesti o rezultatu posarskega plebiscita. Policija je sicer skušala manifestante razgnati, a je bila brez moči. Vse kaže, da pride po Posarju na vrsto Avstrija. Se bodo nekateri razočarali.

Ves svetovni tisk zelo ugodno komentira rezultat posarskega plebiscita in naglašja, da bo ta olajšal sklep Društva narodov o zopetni priključitvi Posarja k Nemčiji. Storjen bo s tem velik korak za pomirjenje v Evropi.

Dr. Schachtu bodo poverjena ministrstva za gospodarstvo, finance in prehrano in najbrže tudi delovno ministrstvo, ki ga dosedaj vodi dr. Seldte. Sedanji finančni minister grof Schwerin-Crossigh pa postane predsednik Državne banke mesto dr. Schachta, ki bo pravi gospodarski direktor Nemčije.

Londonski časopisi pišejo, da bo Nemčija takoj po priključitvi Posarja k Nemčiji zopet vstopila v Društvo narodov.

Nizozemska vlada je sklenila, da dovoli emigrantom iz Posarja vstop v Nizozemsko.

Mussolini je dal Lavalu, kakor poroča »Völkischer Beobachter«, jamstvo, da se bo Italija odločno uprla restavraciji Habsburžanov v Avstriji.

Polagoma prodirajo v javnost podrobnosti iz Hitlerjevega govora na veliki manifestaciji narodno socialistične stranke in oficirjev vojske v berlinskem opernem gledališču. Tako je dejal Hitler, da se bo po sarskem plebiscitu povečala prizadevanja vseh velesil, da se Nemčija zopet vrne v Društvo narodov. Nemčija pa ima druge načrte in v Zenevo se vrne le, če se ji prizna popolna enakopravnost in če se razveljavi Versajška pogodba.

O notranji politiki pa je dejal Hitler: »Jaz sem kapitan te državne ladje in vi ste moja posadka, od katere zahtevam nemoteno disciplino in poslušnost. Ne dopuščam nobenega revolucionarnega razpoloženja. Ali vleče vsa posadka na vrvi in v eno smer ali pa se potopimo vsi.«

Francoski volilni vojaški krogi zahtevajo brezpogojno, da se v Franciji zopet uvede dvoletna vojaška služba. Svojo zahtevo utemeljujejo z razlogom, da pridejo sedaj na nabore oni, ki so rojeni za časa svetovne vojne in bodo zato letni kontingenti na borbniški manjši in slabši kot druga leta.

Švicarski listi poudarjajo potrebo, da se tudi Švica priključi k nameravanemu srednjeevropskemu paktu.

Parlamentarne volitve na Češkoslovaškem bodo razpisane šele koncem tega leta.

O novem vladnem kurzu na Madjarskem govore v zvezi z rekonstrukcijo vlade in številnimi upokojitvami vodilnih madjarskih uradnikov. Novi kurz je naperjen proti Bethlenu in madjarskim aristokratom. Bajc namerava Gembes izvesti tudi agrarno reformo. Pa tudi v zunanji politiki bo bajc Gembes ubral nova pota in se skušal pridružiti bloku Nemčije in Poljske.

Skupno število žrtev zadnje španske revolucije znaša 1335 mrtvih, od katerih je padlo v vladnih vrstah 284.

Zunanja trgovina

Zboljšanje jugoslovanskih trgovinskih odnosov z Albanijo

Odkar je bila sklenjena trgovinska pogodba z Albanijo se opaža znatno poboljšanje našega izvoza v Albanijo. Posebno se je dvignil izvoz konj, oslov, mul, ovac, bivolč, nasoljenega mesa, koruze, rži, ječmena in pšenice. Izvožene pa so bile tudi velike količine razne moke in površine. Tudi južnega sadja in oljk iz Dalmacije je bilo precej izvoženo v Albanijo. Kakor hitro se še zboljšajo prometne zveze z Albanijo, se bo naš izvoz še znatno dvignil.

Izvoz našega seruma proti svinjski kugi na Češkoslovaško

Jugoslovanski Lloyd poroča, da izvažata tvrdka Predović d. d. za proizvodnjo seruma, v vedno večji meri serum proti svinjski kugi. Njen serum se je izkazal kot zelo dober in prevzema tvrdka tudi polno jamstvo za serum napram vsem živinorejcem, ki si nabavijo ta serum. Zlasti se izvažata serum v Češkoslovaško in Poljsko, ker se danes serum proti svinjski kugi proizvaja le v Jugoslaviji, Nemčiji in Madjarski. Uradna češkoslovaška veterinarska mesta so z uspehom jugoslovanskega seruma zelo zadovoljna in zato moremo pričakovati, da se bo izvoz tega seruma še dvignil.

Dvig italijanskega lesnega izvoza

Italija je izvozila v prvih devetih mesecih lanskega leta v Francijo 2274 ton lesa, dočim je v istem času l. 1933 izvozila samo 1762 ton. Dvignil pa se je tudi italijanski izvoz v Švico, in sicer od 1511 ton v prvih devetih mesecih l. 1933 na 3661 ton v istem času l. 1934.

Poljska trgovinska bilanca — aktivna

Leta 1934. je Poljska izvozila blaga za 975 milijonov zlotov, uvozila pa le za 797 in je bila njena bilanca aktivna za 178,3 milijonov zlotov.

Izvoz se je v l. 1934. zboljšal, uvoz pa je padel, kajti l. 1933. je Poljska izvozila blaga le za 959, uvozila pa za 827 milijonov zlotov. Aktivni saldo je znašal v letu 1933. le 132,7 milijonov zlotov.

Ruska težka industrija v l. 1934.

V letu 1934. je proizvela Rusija: 13,5 milijard kilovatnih ur električne energije (l. 1933 10,2 milijarde), 92,2 (74,7) milijona ton premoga 25,5 (22,14) milij. t petroleja, 14,2 (10,2) milijona ton koksa, 21,7 (14,5) milijona ton železne rude, 10,4 (7,1) milijona ton litega železa, 9,6 (6,8) milijona ton jekla, 7 (5,1) milijonov ton kovinskih plošč, 53.600 (45,4) ton bakra, 14.400 ton aluminija, 849.000 (690.000) ton superfosfata, 3,6 (2,7) milijonov ton cementa, 90.776 (73.217) traktorjev in 55.366 (39.467) avtomobilov.

*

Bolgarija je izvozila lani na tuje trge 19,28 milijona kg grozdja v skupni vrednosti 139.794.608 levov. V primeri z letom 1933. se je lani izvoz grozdja skoraj podvojil.

Podpisana je bila trgovinska pogodba o klirinškem prometu med Madjarsko in Rumunijo.

Mednarodna konferenca za trgovinsko mornarico se je začela v Londonu. Jugoslavija na konferenci ni zastopana.

Mednarodni kartel za cink je bil razpuščen. Po vsej verjetnosti se ne bo niti poskušala njegova obnovitev.

Izvoz Argentine je bil lani za 28,3% večji ko l. 1933. in je dosegel vrednost 1438 milijonov pesosov. Izvoz pšenice se je povečal za 864.000 ton, koruze pa za 452.000. Nazadoval pa je izvoz mesa za 1500 ton.

Nemčija bo kupila v Južni Afriki za 24 milijona funtov bombaža, ki ga bo plačala z dobavo nemških industrijskih izdelkov. Tri velike južnoafriške banke bodo financirale to zamenjalno kupčijo.

Fr. Zelenik:

Kontrola skladišča

Ni trgovca ali podjetnika, kateri ne bi rad natančno vedel, ali je v skladišču vse v redu, ali se je vse zaračunilo, kar se je izdalo, ali je vse došlo tako, kakor se je plačalo itd. Mnogo glav je že razmišljalo, kako bi se z vso natančnostjo kontroliralo skladišče. Kdor bi iznašel način kontrole, ki bi odgovarjal vselej in povsod, ta bi se prav hitro vsedel na znatno premoženje.

So stroke, katere z lahkoto nadzorujejo svoje skladišče in je knjižna kontrola zelo lahka. Druge stroke so v tem oziru v neugodnem položaju in jim je kontrola težka, v nekaterih strokah je pa skoraj nemogoča. Vendar bi se marsikje moglo točno kontrolirati s pomočjo skontrov, ako bi obstajala resna volja ali ako bi znali kontrolo pravilno izvesti.

V neki veletrgovini s kolonialnim blagom na debelo sem videl, da vodijo skontro za skladišče in da sedi prav ljubka kontoristinja pri teh skontrih in piše na žive in mrtve, toda kljub vsej pridnosti je vedno v zaostanku za kaka dva meseca. Ta skontro je brez vsakega pomena za kontrolo, ki bi bila mogoča le, ako bi bil skontro vsak dan sproti doknjižen, da bi se še tisti dan ali vsaj takoj prihodnji dan lahko primerjalo in kontroliralo stanje skladišča s stanjem po skontro.

Skladišče se more kontrolirati in vsak nedostatek ugotoviti le, če se more vsak dan sproti pregledati. Videl sem, da ima preje omenjena firma resno voljo in da čuti potrebo kontrole skladišča in gibanja blaga, toda s svojim skontrom, kateri je do dva meseca v zaostanku, je to popolnoma izključeno. Poudarjam pa še enkrat, da se gospodična, ki vodi te skontre, prav resno trudi in skuša dohiteti, ali ne gre, ves trud je zastoj. In vendar bi se s primerno reorganizacijo dela dalo doseči, da bi bilo vse sproti knjiženo in bi se lahko sproti vsak dan pregledalo in primerjalo. Skladiščni skontro ima le tedaj pomen, če je sproti knjiženo; drugače je brez vsake vrednosti. Osebe se isti ali prihodnji dan še spomni, kaj in koliko je kdo dobil, nikakor pa ne po dveh mesecih.

Kako je organizirati delo, da ne bo zaostanka?

V naslednjem podajam nasvete na podlagi izkušenj v nekem velikem skladišču. Seveda pridite z nasveti iz prakse še drugi, morda more kateri nasvetovati še kaj boljšega in popolnejšega.

Predvsem mora odpasti za skontro vezana knjiga, sicer se ne more delo razdeliti ali razčleniti. Nikakor bi ne zboljšali in olajšali dela, če bi vpeljali kartoteko in za vsak posamezen predmet poseben list. Vse blago skladišča je grupirati v skupine in za vsako skupino blaga se vpelje skladiščna pola. n. pr. vse dišave kakor poper, cimet, žbice in druge, dobijo svojo polo, vse vrste kave svojo polo, riži svojo polo, olja svojo itd. Vsaka skupina lahko ima svojo številko ali se nazove skupina po predmetu, kakor dišave, kave, riži, olja itd. Pole se shranjajo v škatlah med vo-

dilnimi kartoni. Prejem blaga je knjižen na posebnih polah in izdaja zopet na posebnih polah. Za izdajo se imajo dvojne pole, ene za originalne kolije, druge za izdajo manjših količin kot so originalni koli.

V pole za nadrobno izdajo se vpisuje kar sproti v skladišču. Najprej se pripravi originalni koli, kateri se numerirajo in opremijo z nazivom namembne postaje, število zabojev, vreč, sodov, njih teža in številka se vpiše v naročilni list. Potem se pa pripravi drobiž. Preden se drobiž vloži v zaboj ali v drugačni ovoj, se mora pregledati in ob priliki tega pregleda se glasno napoveduje predmet in njegova količina. To napovedovanje služi za vpisovanje v pole. V te pole se tedaj vpisujejo takoj v skladišču le tiste količine in vrste blaga, katere so manjše od originalnega ovoja. Iz tega se lahko sklepa, da imejmo originalne kolije posebej vskladiščene, manjše količine vsakega blaga pa so zopet vskladiščene v posebnem prostoru, katerega je možno zaklepiti samega za sebe. Na teh polah se vsakodnevna nadrobna izdaja sešteje in vsakodnevna vsota prenese na pole z originalnimi kosi.

Na naročilnem listu mora biti zabeleženo natančno število zabojev, vreč, sodov, balonov itd. Zaboji z zbirno robo se posebej navedejo. Pri nakladanju pošiljke na vozilo se mora pregledati, če se zabeležbe v naročilnem listu ujemajo z blagom, oziroma s kosi (zaboji, vreče, sodi).

Kakor že zgoraj rečeno, se prejem robe knjiži ločeno na posebnih polah, ne na istih polah kot izdaja. Izdaja se sešteva in potem ali dnevno ali tedensko ali mesečno odpiše od prejetega blaga. To se ravna pač po obsegu.

Ako se originalni kos odpre, se odpiše na poli za originalno blago in vpiše na polo za drobiž.

Seveda sem tukaj razložil poslovanje bolj na debelo, na splošno, ker bi bilo nekoliko preobširno podrobno popisovanje, za kar tudi ni prostora v listu. Podrobnejša navodila je možno dati le ustno.

Morda bi se komu dozdevalo s temi polami sem in tja nekaj preveč dela in zamude. Iz prakse lahko trdim, da gre prav hitro in da se more delo razdeliti ali razčleniti. Kontrola je pa zelo natančna.

Dodajam še, da je v manufakturni trgovini, bodisi na debelo, bodisi na drobno, kontrola zelo lahka in tudi zelo natančna, celo za vsak posamezen meter, brez posebnega truda in dela. O možnosti take kontrole sem se do dobra prepričal. Isto je v konfekciji. Nemogoča je vsaka odtujitev blaga, da se ne bi prišlo na to. Pripomoček, in sicer zelo enostavni pripomoček te kontrole so tekoče številke.

Ni potrebno posebej še poudarjati, da je kontrola lahka in brez posebne zamude tam, kjer se prodajajo originalni koliji.

Načel sem vprašanje, pa prosim, da bi se oglašili še drugi. »Trgovski list« želi izmenjave naših misli in izkušenj.

stare litine, 50 kg olja za mazanje gonilnih jermenov, 170 plošč črne pločevine in 1000 kg borovega katrana.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 24. januarja ponudbe o dobavi 20 naočnikov proti plinom, 200 kg pocinkane pločevine in 6 klingerit-obročev.

Pri upravi policije v Ljubljani bo dne 29. januarja javna ustna licitacija za dobavo: 69 zimskih plaščev, 199 suknjenih bluz, 255 hlač, 32 jahalnih hlač, 14 platnenih bluz, 12 dežnih plaščev, 5 suknjenih kap, 6 platnenih kap in 5 velikih pletenic za piščalke. Podrobni pogoji pri upravi policije v Ljubljani.

Dne 23. januarja bo pri Direkciji drž. rudarskih podjetij v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo pogonskih motorjev; dne 26. januarja pa za dobavo naprave proti plinom.

Mestna elektrarna ljubljanska razpisuje dobavo elektromotorjev. Ponudbe je poslati do dne 26. januarja. Podrobne podatke daje ravnateljstvo elektrarne.

Odvoz smeti in prevoz raznega materiala se oddata s pismenimi ponudbami, ki jih je vložiti do 26. januarja pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani. (Natančnejša pojasnila pri II. sekciji za vzdrževanje proge Ljubljana gl. pr.)

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 27. januarja ponudbe o dobavi 4000 kg svinčenega minija in 40 m² hrastovega lesa; do 28. januarja o dobavi 5100 m katraniranega motvoza, 300 m² linoleja, 150 kg lepila za linolej, 3580 kg železne pločevine in 5000 kg lanenega firneža; do 29. januarja o dobavi 1637 žarnic, 470 kg bakrenih cevi, 605 kg medenine, 90 kg medeninaste žice, 850 kg medeninaste pločevine, 2000 kg želez. pločevine rebrate; do 30. januarja o dobavi električnega materiala, 200 kg azbesta, 500 kg azbestnih vrvic, 100 kg azbestnih pletenic, 200 kg kavčuka v ploščah, 9 kg bombažnih vrvi, 30 kg bombažnega sukanca, 1500 kilogramov črne oljnatke barve, 100 kg žveplene kisline, 510 kg kloralkalija, 400 kg lepila za les, 75 kg smirka v prahu, 640 kilogramov grafitu, 1500 m motvoza, 300 kilogramov merlina itd.; do 3. februarja o dobavi 150 m lanene jadrenine, 10 kg merlina, 200 m konopnene jadrenine, 100 m lanenega platna, 20 m frotirnega platna, 300 m bombaževine, 200 m jeklenih vrvi, 50 jesenovih vesel ter raznega risalnega orodja; do 4. februarja o dobavi 1150 kg ricinovega olja, 1290 kg čistega petroleja, 170 kg industrijskega petroleja, 300 kg motornega bencina, 46 kg usnja, 30 komigel za sedlarski stroj, 960 kg ricinovega olja, 24 kg kostnega olja, 12 kg govejega loja, 36 kg glicerina; do 5. februarja o dobavi 42 kg usnja, 375 m jeklene žice, 870 metrov platna, razne medenine, 640 m jeklenih vrvi, 40 kg svinčenih cevi, 70 kg svinčenih plomb, 14 m² stekla, raznega kavčukastega in azbestnega materiala, 5350 kg mila, raznega aluminastega materiala in orodja; do 6. februarja pa o dobavi 25 svetilk za čolne.

Dne 11. februarja bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo dežnih plaščev. (Pogoji so na vpogled pri direkciji.)

Že v 24 urah

narva, plesira in ko-mifno snazi obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere. suši. monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Koncentracija vseh državnih denarnih zavodov

Na predlog finančnega ministra dr. Stojadinovića je izdal ministrski svet uredbo, s katero se prevedejo Drž. hipotekarna banka, Poštna hranilnica in Priv. agrarna banka pod pristojnost finančnega ministarstva. Doslej je spadala Drž. hip. banka pod pristojnost trgovinskega, Poštna hranilnica pod ono prometnega, Priv. agrarna banka pod pristojnost kmetijskega in le Narodna banka je bila pod pristojnostjo finančnega ministra. Posledica tega je bila, da finančna in kreditna politika teh zavodov ni bila enotna in zato tudi ni imelo naše gospodarstvo od vseh štirih glavnih in aktivnih državnih denarnih zavodov one podpore, ki bi jo imelo, če bi bilo njih delo koncentrirano. Sedaj je ta napaka odpravljena in storjen je pomemben korak za ozdravitev razmer na denarnem trgu. Svojo avtonomijo pa ohrani seveda še nadalje vsak državni denarni zavod.

*

Češkoslovaška Narodna banka bo izplačala za lani isto dividendo ko predlani, namreč 210 Kč za delnico, kar pomeni 6,22% obrestovanje. Poslovni uspeh banke pa je bil lani boljši kakor predlani.

Produkcija zlata v Transvalu je znašala lani 11,5 milijonov unč, letos pa le 10,8 milijonov unč.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitkom.

Seja uprave Združenja trgovcev za ljubljansko okolico

V torek, dne 15. t. m. je bila pod vodstvom podpredsednika Jeločnika seja uprave Združenja trgovcev za ljubljansko okolico. Takoj po otvoritvi seja in po končanih uvodnih formalnostih je prečital podpredsednik Jeločnik pismo, ki ga je poslal upravi predsednik združenja gosp. Josip Šporn. V tem pismu naznanja dolgoletni predsednik združenja, da se iz zdravstvenih razlogov ter zaradi zaposlenosti zahvaljuje na časti predsednika ter da je žal prisiljen, da na tem svojem sklepu brezopojno vztraja.

Tako g. podpredsednik Jeločnik, ko vsi člani uprave so sprejeli ta sklep z največjim obžalovanjem ter se v lepih besedah spominjali vsega velikega dela, ki ga je opravil za združenje in za napredek trgovstva in našega gospodarstva predsednik Šporn. Od ustanovitve Združenja v l. 1919. pa do današnjega dne je bil g. Šporn neprestano marljiv član uprave, vseh zadnjih osem let pa tudi predsednik združenja. Z vno se je udeleževal vsega organizacijskega dela in ni bilo občnega zbora Zveze trgovskih združenj ter drugih pomembnejših trgovskih in gospodarskih manifestacij, ki se jih ne bi udeležil tudi g. Šporn. S svojo koncilijantnostjo in s svojim globokim razumevanjem vseh potreb združenja in trgovstva je dosegel, da je vladala v združenju vedno lepa in plodna harmonija. Posvetil se je ves napredukd združenja, zato je pod njegovim vodstvom tudi združenje krepko napredovalo.

Z obžalovanjem se je morala ukloniti uprava združenja nepreklicni odločitvi predsednika Josipa Šporna, mu ponovno izrekla svojo zahvalo za njegovo plodonosno delo ter mu znova izrekla svoje popolno zaupanje.

Nato je uprava prešla na izvolitev novega predsednika in je bil soglasno izvoljen za predsednika trgovcev Jernej Logar iz St. Vida.

Združenje je nato začelo z razpravo dnevnega reda ter zlasti razpravljalo o davčnih in taksnih vprašanjih. Z vsi vne-mo bo združenje še naprej podpiralo zahteve vsega trgovstva, da se davčno vprašanje pravično uredi. Govora je bilo tudi o delu Centralnega predstavništva v Beogradu, kateremu je uprava znova izrekla svoje zaupanje.

Končno se je govorilo tudi o vladni deklaraciji ter se je s posebnim zadoščenjem pozdravila napoved vlade, da bo iskala sodelovanje z gospodarskimi krogi in njih organizacijami ter da bo posvečala gospodarskim vprašanjem posebno pažnjo. Zato pozdravlja uprava novo vladno zaupanje.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju protokolirane tvrdke Remec & Co, tvornica vpognjenega pohištva in lesna industrija v Duplicah pri Kamniku. Poravnalni sodnik Grum, poravnalni upravnik bančni uradnik Fajdiga. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Kamniku dne 30. januarja ob 9. Rok za oglasitev do 23. januarja.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju Triumph-Auto, dr. z o. z. v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik odvetnik dr. Hacin. Narok za sklepanje poravnave dne 15. februarja ob 9. Rok za oglasitev do 10. februarja.

Poravnalno postopanje je končno uvedeno o premoženju trgovca, gostilničarja in posestnika Andreja Beliča v Ljubljani. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik tajnik Društva veletrgovcev in industrijcev Popovič. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Ljubljani dne 15. februarja ob 10. Rok za oglasitev do 10. februarja.

Končana so poravnalna postopanja v zadevah: gostilničarjev Martina in Ane Šket v Ljubljani, trgovca Roberta Vidmarja v Sv. Križu pri Litiji in spec. trgovine »Sericce«, Emila Petroviča v Ljubljani.

Občni zbori

XXXII. redni občni zbor Delniške družbe združenih pivovarjev Zalec in Laško bo v petek, dne 25. januarja ob 16. uri v pisarni Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani. Delnice je treba založiti 6 dni pred občnim zborom pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa pri blagajni pivovarne Union.

Delavske mezde v Dravski banovini

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Eden najvažnejših narodno-gospodarskih pojavov minulega leta 1934 z dalekosežnimi socialnimi posledicami je **progressivno padanje delavskih plač**. Dočim je zaposlenost delavstva napredovala skozi vse 1934 leto, so delavske plače nazadovale istotako skozi vse leto. Veličino teh nasprotujočih si tendenc v razvoju zaposlenosti in plač nazorno prikazujejo takozvani letni diferenciali, to so razlike v zaposlenosti oz. v plačah med istimi meseci dveh zaporednih let.

	Prirastek delavstva	Nazadovanje dnevne mezde Din
januar	+ 731	- 0'37
februar	+ 2.221	- 0'33
marec	+ 3.312	- 0'40
april	+ 3.205	- 0'62
maj	+ 3.710	- 0'74
junij	+ 4.437	- 0'69
julij	+ 4.403	- 0'77
avgust	+ 4.060	- 0'76
september	+ 4.010	- 0'73
oktober	+ 4.091	- 0'65
november	+ 3.649	- 0'58
december	+ 3.529	- 0'44

Ta pojav je toliko bolj zanimiv, ker je ves čas po vojni do konca leta 1933 obstajala vzporednost v razvojnih tendencah zaposlenosti in plač. Napredovanje, oziroma nazadovanje plač je bilo vezano na napredovanje, oziroma nazadovanje zaposlenosti ne pa obratno, kakor je razvidno iz naslednje tabele, ki se nanaša na prve mesece začetka gospodarske krize v letu 1930 in na nekaj mesecev ob preokretu gospodarske krize leta 1932.

	Prirastek delavstva	Napredovanje dnevne mezde Din
Leta 1930:		
januar	+ 5.511	+ 1'39
februar	+ 7.216	+ 1'42
marec	+ 7.869	+ 1'46
april	+ 7.715	+ 1'39
maj	+ 5.954	+ 1'24
junij	+ 3.307	+ 1'16
julij	+ 741	+ 0'97
	Padeč delavstva	Nazadovanje dnevne mezde Din
Leta 1932:		
junij	- 15.738	- 1'84
julij	- 16.625	- 2'20
avgust	- 18.251	- 2'41
september	- 17.687	- 2'42
oktober	- 14.641	- 2'30
november	- 10.407	- 2'01
december	- 7.436	- 1'75

Oba letna diferenciala sta dosegla istodobno maksimum, to je marca 1930 in skoraj istodobno minimum, to je avgusta, oziroma septembra 1932.

Padanje plač v letu 1934 je naše narodno gospodarstvo tako težko občutilo, da so številne delavske ko tudi delodajalske organizacije predlagale zakon. ureditev mezd, tako n. pr. projekt zakona o minimalnih mezdah itd. Ako ni prišlo do tega, bo vzrok tudi ta, ker Jugoslavija ni imela primerne mezdne statistike. Različni eksperimenti so se omejevali le na določne kraje, obrate, poklice, to je le na relativno majhno število oseb. Mezdna statistika, katero je uvedel OUZD v Ljubljani z novim letom 1935 pa obsega vse industrijske in obrtne delavnice v Dravski banovini z izjemo rudarjev, železničarjev in kmetijskih delavcev. Po obsegu je torej to največja mezdna statistika v Jugoslaviji, saj se nanaša na okroglo 75.000 oseb, ki so zavarovane pri OUZD-u. Statistika je ločena po ekspoziturah OUZD-a (lokalne mezde), po industrijskih skupinah (poklicne mezde) in končno je ločena še za delavce v mestih in na deželi. V bodoče bo OUZD poročal sezonske in kasneje tudi konjunktne spremembe mezd, tako kot že dolga leta poročala o spremembah zaposlenosti delavstva.

Akoravno so šele prvi podrobnejši mezdni podatki statistično ugotovljeni, vendar smemo že z zelo veliko verjetnostjo trditi, da se bo tekom leta 1935 padanje povprečne zavarovane mezde v celoti ustavilo.

Delo, ki ga je z novo statistiko izvršilo uradništvo OUZD, zasluži vse priznanje, to tem bolj, ker je bilo to delo napravljeno poleg vsega drugega rednega dela, ki ga opravlja uradništvo. OUZD je znatno razširil svojo statistično službo, postregel javnosti z novimi važnimi podatki, ne da bi zaradi tega količkak povečal svoje izdatke.

Bodi to s priznanjem omenjeno tako za OUZD, ko za njegovo uradništvo, zaposleno v statistični službi.

Povprečna dnevna zavarovana mezda v decembru

je znašala po podatkih OUZD:

	mesto	dežela
Kmetijstvo	24-04	23-52
Javni promet	39-13	15-21
Zasebna prometna podjetja	29-07	24-76
Rudarstvo	48—	18-43
Industrija kamenja in zemlje	28-18	25-19
Kovinska industrija	30-71	25-19
Gradnja prevoznih sredstev	31-27	15-51
Kemična industrija	32-12	33-71
Centrale za proizvod. sile, preskrb. z vodo	37-22	37-25
Tekstilna industrija	28-88	25-66
Industrija papirja	24-65	32-55
Industrija kože in gume	30-34	27-27
Prede'ovanje kože in njenih surogatov	23-06	19-91
Gozdno žagarska industrija	24-15	20-76
Industrija za predelavo lesa in rezbarstvo	28-58	21-20
Industrija hrane in pijače	27-82	20-06
Industrija tobaka	29-72	23-71
Gostilne, kavarne in krčme	22-08	17-72
Oblačilna industrija in čiščenje	24-20	19-01
Gradnja železnic, cest, vodnih zgradb	28-75	19-78
Gradnja nad zemljo (visoke gradnje)	30-26	25-34
Grafična industrija	39-64	33-77
Higiena	23-60	21-59
Občinski obrati	29-29	27-32
Trgovina	29-03	21-70
Demarni in zavar. zavodi, samost. pisarne	34-58	31-22
Gledališča, svobodni poklici in razno	29-94	26-02
Hišna služinčad	11-48	10-12
Vse industrijske skupine	Din 26-17	22-50

Pod mesta so upošteevane mezde v Ljubljani, Mariboru, Celju in Kranju. Upošteevane so povprečne dnevne zavarovane mezde brez vajencev. Z vajenci so nižje in znašajo za vse industrijske skupine v mestih 24-36 Din, na deželi pa 20-31 Din.

Dejansko pa so vse mezde višje za eno petino in tudi za eno četrtino, ker pač niso vse mezde objavljene v polni višini, deloma pa je nižja prijava posledica sistema lestvice mezdnih razlik. Posebno so premizko navedene mezde hišne služinčadi zaradi nižje ocenitve mezde v naturi.

Doma in po svetu

Ministrski predsednik Jevtić je odšel v Zenevo, ker je tam zaradi važnih mednarodnih konferenc njegova prisotnost rujna. Za namestnika ministrskega predsednika je imenovan vojni minister gen. Živković, kot namestnik zunanjega pa minister dr. Kojić.

Upokojeni so: pomočnik notranjega ministra Kosta Katić, gen. nadzornik notranjega ministrstva Živojin Budimirović in pomočnik bana Donavske banovine dr. Zec.

Pomočnik zunanjega ministra dr. Purić bo imenovan za izrednega poslanika in opolnomočenega ministra v Rimu, mesto dosedanjega poslanika Dučića.

Za senatorja v Primorski banovini namerava kandidirati bivši minister in narodni poslanec dr. Grga Andjelinić.

Umrl je nekdanji poslanec Čedomir Radović, ki je bil v Vukičevićevi vladi najprej notranji, potem pa minister za socialno politiko.

Proračun mesta Niša znaša 18,5 milijonov dinarjev in je za 200.000 dinarjev manjši od lanskega.

Mestna uprava v Zagrebu je s 15. januarjem zvišala uvoznino na sveže meso in slanino od Din 1'20 na 1'60 za kg.

Kruh v Novem Sadu se je podražil. Črni kruh se prodaja odslej po 1'50, polbeli po 2 in beli po 2'50 Din za kg. Luksuzno pecivo je ohranilo stare cene.

Veliki požar skladišča premoga in lesa žage »Virbo« v Virovitici je uničil 500 vagonov blaga.

Poštna zračna služba bo v Franciji po-

polnoma reorganizirana in izročena v zasebno upravo.

Lani je bilo na Češkoslovaškem ustanovljenih 21 novih delniških družb s skupnim kapitalom 27'14 milijonov Kč. 18 delniških družb je znižalo svojo glavnico za 198 milijonov Kč, 26 delniških družb pa je povišalo svoje glavnice za 181 milijonov čl. kron.

Velika poljska predilnica bombaža v Zawierzu je morala napovedati stečaj, ker znaša njen primanjkljaj 10 milijonov zlotov.

Ker stalno pada naklada nemških listov, ker so ti zaradi izenačenja vedno bolj dolgočasni, je sedaj zapovedano vsem nemškim uradnikom, da mora biti vsak uradnik naročen na en vladni list.

Kamenjeva in Zinovjeva so odpeljali v pregnanstvo na Solovjecke otoke, ker sta bila zapletena v afero Kirova. Vse druge udeležence so postrelili, celo dokazano nedolžne sorodnike Nikolajeva, za ožje člane nekdanjega vodstva stranke pa drakonični zakoni ne veljajo in te pošljejo le v pregnanstvo.

Na japonski vojaški vlak je bil v bližini Mukdena izvršen atentat. Po tamošnjem običaju so uporniki razdeljali del proge, da se je vlak iztiril. 12 japonskih vojakov je bilo pri tem ubitih, mnogo pa težko ranjenih. Japonsko letalo, ki je zasledovalo upornike, je padlo na tla. Vsi trije možje posadke so bili ubiti.

V Italiji je bilo po uradnih podatkih koncem meseca decembra okoli 961.000 brezposelnih. Dejansko pa je bilo brezposelnih znatno več.

Polet letalke Earhart čez Tihi ocean se je posrečilo.

V okrajih Kirin in Moskva je začela razsajati kuga. Dosedaj je umrlo 29 oseb.

Na bregu Aumorijskega na Japonskem je trčila ladja v ribiški čoln, ki se je takoj potopil z vsemi 11 možmi posadke.

Tržna poročila

Mednarodni lesni trg

Casopisi napovedujejo, da bo nastopilo na mednarodnem lesnem trgu v kratkem izboljšanje. To predvsem zaradi velikih investicijskih programov, ki so sklenjeni v mnogih državah. Na prvem mestu treba omeniti Rooseveltov načrt, da zaposli 8'5 milijonov ljudi in da v ta namen izvede velika gradbena dela, ki bodo veljala 4 milijarde dolarjev. Pri teh gradbenih delih bo potrebno zelo veliko lesa, ki ga bo v veliki meri dobavila Kanada, ki zato ne bo v tej meri ko dosedaj posegala na evropski trg. Tudi Anglija ima na programu velika gradbena dela, ki bodo dvignila povpraševanje po lesu. Poroča pa se tudi o nameravanih velikih gradbenih delih v Nemčiji, Italiji in tudi v Avstriji, da bo potreba po lesu znatno narasla. Zato je upravičeno upanje, da se bodo v l. 1935 razmere na mednarodnem lesnem trgu popravile.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski sejem dne 11. januarja je bilo pripeljanih 25 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 7—9 tednov stari komad Din 80 do 120, 3—4 mesece stari 140 do 160, 5—7 mesecev stari 220 do 250, 8—10 mesecev stari 300 do 360; 1 kg žive teže Din 4 do 5, 1 kg mrtve teže 6'50 do 8'50. Prodanih je bilo 10 svinj.

Dunajski živinski sejem

Na goveji sejem, z dne 14. t. m. je bilo postavljenih: 1003 voli, 380 bikov, in 521 krav. Cene so bile te: voli po 0'76 do 1'50, bik po 0'70 do 0'95, krave po 0'80 do 0'98 šilingov za kg žive teže. Kupčija je bila mirna. Voli najboljše vrste so ohranili svojo ceno, voli II. vrste so popustili za 3, III. pa za 3 do 5 grošev pri kg.

Na svinjski sejem z dne 15. jan. je bilo prignanih 9072 pršutarjev in 4415 špeharjev. Cene so bile: špeharji I. vrste po 1'20 do 1'23, srednje težki po 1'17 do 1'19, stari po 1'05 do 1'14, križani po 1'20 do 1'28, pršutarji po 1 do 1'30 šilinga za kg žive teže. Kupčija je bila mirna. Špeharji so se pocenili za 3 do 5 grošev, pršutarji za 3 groše.

Stev. 374/II.

Nabava

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 6. februarja 1935 pismeno pogodbo za dobavo 35.000 električnih vžigalnikov brez kapselna. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika v Velenju, dne 14. januarja 1935.